

szombat, dec. 7.

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek; kinevezések; budapesti napló; időjárás; pesti magyar színház; 's a t. külföldi: 's a t. a pestmegyei takarékpénztár részeseinek névsora; 's a t.) Amerika. Spanyolország (két új miniszter; a kormány katonaságát összpontosít Madridban; a cortes fölösztatva; 's a t.) Anglia (nagy titkos tanácsi ülés; Wellington hg beteg; nyilatkozat a keleti ügy helyzetéről 's a t.) Franciaország (Palmerston irata a parisi miniszerséghez a keleti ügyben; francia foglyok Szibériában; elegy. 's a t.) Németország. Törökország. Olaszország. Belgium.

Magyarország és Erdély.

Ó es. s ap. kir. felsége Haramuszték József zágrábi kano-
nokot triszkaei cím. apátá méltóztatott kegy. kinevezni; továbbá

Ó es. k. fels. legfőbb határozata által Schroott Placid kapisz-
trani sz. Ferencz rendű áldozópapot az eszéki gymnasiumban 30 évig foly-
ton buzgó tanítása 's a tanuló ifjúság példás igazgatása által szerzett érdemei jutalmazása fejében saját kértére nyugalmazni 's nyugdíjjal és veres-
szalagon függő nagy arany érdempénzzel; Ó fens. Lajos király pedig
Hohenlohe Sándor hg nagyváradi diák szer. káptalanbeli nagypré-
postot tudom. érdemei tekintetéből Sz. Mihály-rend közép-keresztjével
megajándékozni kegyeskedett.

A' nmélt. m. k. udv. kamra a' szeredi megürült k. sóárnoki tiszt-
sége Eckmayer Józsefet, az eszéki k. sóhivatal ellenőrijét; ennek
helyébe Nagy Jánost a' bajai k. sóhivatal ellenőrijét; végre a' bártfai
megürült k. sóárnoki tisztségre Pauer Károly gácsi ellenőrökődő k. só-
mázsamestert alkalmazá.

Pozsony, nov. 28án. Tegnap mindkét tábla orsz. ülést tartott, mely a-
kalommal a' KK. és RR-től köv. két üzenet küldeték át a' Fő-RR-hez: I. A'
k. kir. előadások 18ó pontja iránt tett orsz. felírásra f. h. 7ről érkezett
k. kir. válasz tárgyában. Tartalma ez: „Miatán az ország RR-inek közelebb
mult oct. 31ről tett felírásukban nyilvánított abbéli kívánatjuk teljesítéséül, hogy
a' fenálló törvények lelke, de az országgyűlési divatózó gyakorlat következté-
ben is, a' katonajoncokban kívánt segedelem-adásra nézve fenforogható
szükség voltaképi megtudására vezető eszközök nyújtassanak, Ó Fels. f. nov.
7ről kiadott kegy. válaszában akkép méltóztatott az ország RR-ek értesíteni,
hogy a' kívánt adatok szolgáltatása végett b. Lederer Ignác f. h. hadi-kor-
mányzó van kirendelve, de hivatalosan értesítettek a' KK. és RR. arról is,
hogy a' kirendelt kir. biztos az országgyűlési helyen már jelen van: hogy a'
KK. és RR., képviselői állásuknál 's küldökkeli alkotmányoszerű egybekötötté-
söknél fogva is, e' nagy tekintetű tárgyban a' törvényes uton biztos lépéseket
tehessek, abban állapotok meg: hogy a' kérdéses szükségeket tárgyzó adatok
ez alkalommal egy rendeltető orsz. küldöttség által tudassanak meg, 's azon
küldöttség mindarról, mik nyilvánítása a' közállományra nézve nem káros — az
ország RR-inek kimerítő tudósítást tegyen. — Ezekben határozódván tehát azok,
miket a' KK. és RR. ez uttal Ó es. kir. Főhgségének és a' m. Fő-RR-ek előleg
és bizodalmasan jelenteni kívántak, midőn a' kirendelni szándékozott orsz. kül-
döttségnek önekelebből választott tagjai neveinek füljegyzését közölnék, nem
kétkednek, hogy a' m. főrendi tábla osztván a' KK. és RR. igazságos néze-
teiket és szándékjokat említett küldöttséggel egyesítendő küldöttségre is
kirendelni sietend? Ez üzenet egyhangulag elfogadtatván, Ó es. k. felsége a'
Nádor által annak következtében küldöttség nevezetett ki, melynek elnöke:
Majláth György, országhírja; tagjai gr. Nádasdy P. Ferencz, váci
püspök; gr. Esterházy Károly, Tolna; Tajny János, Arva; Almásy
József, Gömör; Tihanyi Ferencz, Temes; gróf Szécsen Miklós, Pozsega
vármegyék főispánjai; továbbá gr. Andrássy György; gr. Károlyi György;
gr. Széchenyi István; gr. Almásy Mór, és gr. Zichy Ödön. A' KK.
és RR. küldöttsége tagjai köv.: Szerencsés István, kir. személynök; a' kir.
tábla részéről: Ragályi Tamás, nádor, és Szogyényi László, nádori
ítélőmester; Horvátország részéről: Dominich Sándor és Busán Hermán;
az egyházi rendből: Bezeredy Miklós veszprémi, és Kovács Mátyás
egri 's kassai káptalanok követői; a' megyék részéről: Andrássy József,
Esztergom; Luka Sándor, Hont; Marezibányi Antal, Trencsény; Szent-
iványi Anzelm, Nógrád; Dubraviczky Simon, Pest; Lipovniczky
Vilmos, Bars; Deák Ferencz, Zala; Pázmándy Dénes, Komárom; Zarka
János, Vas; Nagy Pál, Sopron; Úrményi József, Fejér; Bezeredy Ist-
ván, Tolna; Zsedényi Eduárd, Szepes; Pálóczy László, Borsod; gróf
Péchy Emmánuel, Abauj; Pulszky Ferencz, Sáros; Bernáth Zsigmond,
Ung; Szentiványi Károly, Gömör; Klauzál Gábor, Csongrád; Hertel-
endy Miksa, Torontál; Beöthy Ödön, Bihar; Kiss András, Krassó; Vár-
konyi Ádám, Temes; és b. Bánffy László, Kraszna megyék követői; a'
szab. kerületek részéről: Szluha Imre, Jász-Kún kerületi követ; végre a'
szab. kir. városok részéről: Haske Sándor, Kassa; Hauke Béla, Zombor;
Szilber Antal, Szeged; Czech János, Győr; Klobucariés Károly,
Károlyváros; és Nagy Sándor, Debreczen városok követői. — II. Kraszna,
Közénp-Szolnok, Zaránd megyék és Kövív-vidék visszaesatol-
tatása tárgyában (az illető felirás javaslattal). Ez üzenetben elmondják a' KK.
és RR., mikép a' nevezett megyék 's vidék az 1836: 21. tezik által Magyar-
országhoz teljesen és tökéletesen visszaesatoltatván, már a' jelen országgyű-
lésre is meghivatni rendeltetnek; ugyanazon tezik 3. §-ánál fogva pedig való-
ságos visszaesatoltatásukig mostani állapotjukban meghagyatnak: hogy tehát a' ké-
tes viszonyok hosszabb időkre kiterjesztéséből közigazgatási 's egyéb polgári
tekintetben a' Részekre nézve mindinkább káros következtések hováhamarabb
elháríttassanak, fölülte szükségesnek látják a' KK. és RR., a' visszaesatolás
tekintetéből megkívántató intézkedéseket minél előbb törvényesen elhatározni, 's
ez okból Ó Felségét megkérni szándékoznak, hogy a' visszaesatolásra kiren-
delt biztosság munkálatait még ez Országgyűlés elbe adatni méltóztatásék, 's a'
m. Fő-RR-et is meggyezésre szólják fel.

Budapesti napló. Időjáratumk rögtön megváltozott: f. hó len
ugyanis a' sok esőzés után végre derültebbé lón az ég 's másnap reggelre
hó borítá el az utcákat, mely még 5kén délig folyvást majd sürűbben,
majd gyerebben szállonga, és estig sem olvadt el egészen. E' változás
következtében f. hó 5én déltájban már bontani kezdék a' karfákat dunai
hajóhidunkon, 's így hihetőleg rövid idő múlva megszűnend fővárosunk
közti a' kényelmes közlekedés. — Liszt hazánkfia veszélyes betegségbe
esett Bécsben, 's így csak huzamosb idő után fogja Pestet meglátogat-
hatni, Beriot pedig némelly közbegördült akadályok miatt nem jöhetend Ma-
gyarországba. — Magyar színpadunkon mult hó 30án „Norma“ adatek.
E' napot a' színi világra nézve igen méltán számíthatni az ugynevezett

Csizio-féle szeszélyes napok közé, mert az operai rendezőség még jóval elő-
re hivatalosan tudatá a' két városi szerkesztőségekkel, hogy Udvarhelyi
Miklós jutalmul „Báljé“ fog adatni, egy két nappal ezután, nov. 29-
kén a' játékszíni czedulán hirdette, hogy „Gemma di Vergy“ fog
játékszíni, azonban 30án „Norma“ jöve színpadra! Az így gyakor változtat-
gatások ártalmak az intézetre nézve, 's a' közönséget is bosszantják,
a' szerkesztőségek pedig igen szépen köszönik a' rendezőség illy figyel-
mét, mely illyes módon mintegy a' hazai lapok játékszíni közleményei hi-
telének csökkentésére látszik cizézni; úgy hogy e' miatt a' közönség iránti
tiszteléből előbb utóbb kénytelenek lesznek játékszíni mutatványok előre
jelentésétől tartózkodni, nehogy illy mohó változtatgatás miatt legutóbb
szándékjuk mellett is kudarcot valljanak. F. hó 1jén másodsor „Poli-
tikus eszmadia“; 2kán „Örökségi egyezés; 3kán először bérszűnettel
Megyeri jutalmul „Tatárútás“ bohózat 3 szakaszban, írta Gaal, zené-
jét Thern Károly; 4kén „Gemma di Vergy“; 5kén „Sevilla Csillaga“;
6kán „Promperger hangverseny.“ Megyeri szabadsággal elutazott, hir-
szerint Pécsre, hol a' magyar színészársaság folyvást kitűnő kegyével
dícsékelik a' közönségnek.

A' pestmegyei Takarékpénztár részvényesinek névsora betű
rendben ez uttal czimzetek nélkül: Adler Dáv., Aebly Fer., Alter Antal,
Andrássy György gr., Andrássy Ján. kanon., Auer Lázár, Augusz Antal,
Austerlitzer Gyul. és Sám., Balogh József, Barabás Miklós, Barány Ferd.
Bart kovics-Palásthy Mária, Batta Sám., Bauer Izsák és fiai, Bajza József,
Bekella Döme, Belgrády János, Beniczky Adám, Bensch Kal. Józ. pléb.,
Benyovszky Zsigmond gr., Benyovszky Péter, Bernáth György, Bernáth
Lajos, Bezeredy Miklós, Biedermann M. L. és társa 10 részv., Biedermann
H. fia 3 részv., Birisics Fer., Boscovics Emmán., Boscovics Jos. L. 5 részv.
Botka Imre, Braun Jakab, Breisach Herm., Buday Ferencz, Bujanovics
Sánd., Cahen M. A., Clementisz Ján., Cohn Herm., Csanády Fer., Csernus
Mária, Cebrán Ant. gr., Dapsy Ráf., Deák Ferencz, O. K. Deresényi Pál
b. 2 részv., Döring Józ., Dobby Márton, Dubraviczky Simon, 2 részv.
Dürr Kár. Ant. ifj. Dumcsa Döm., Eckstein Rud., Engländer H., Engländer
Sal. Enoch Kern Sám. Erbler és Radóczy, Fabricius József, Fáy-Mariássy
Ilona, Fáy Józ., Fáy Ign., Fáy Andr. 4 részv., Fest Kár. Laj., Fetter posz-
tó-ker., Földváry-Kubinyi Amália, Földváry Gábor, Fritz Kár. Ant. Friebeisz-
Istv. Fröhlich Fridr., Fuchs Keresztely és társ., Fuchs Sam., Géczy Istv. 2
részv. Ghyezy Ján., Götz és Bähr., Goldner Sim., Gombay Menyh., Gombos
Bert., Gosztonyi Lajos, Grabovszky Athan. és Konstant testvérek 2 részv.,
Grünhut Ján. Kár., Grünzweig H., Halasz Kálm., Halbauer Ján. György,
Hangyás Ged., Harrach gr. raktára, Hartleben Konr. Ad., Heinrich Sam.
Herzfelder Dáv., Herczka Jak., Hirsch Xav. Fer., Hochecker Istv., Hollósy
Józ. Hyros Ign., Ilkey Sám. Kadisch Joach. 2 részv. Kammermayer Ant.
Kancz M. L. Károlyi György gr. 4 részv. Karczag testvérek, Kazinezy-Fáy
Emília, Keglevich Miklós gr., Kendeffy-Betlen Borbála 2 részv., Kern Jak.
Keszely F. S. Kilian György. Király László, Kövesdy Fer. Kollariés Fridr.
Kollinszky Józ. Kollinszky Zsigmond, Komáromy György, Konkoly László,
Koppel Fülep, Kossuth Lajos, Kovács Istv., Kovács Józ., Kovács György
(dieskei) 2 részv., Kovács Zsigm. (kovásznai), Krammer Lőrincz, Kubinyi
Fer. Kún Sándor, Kunewalder Jakab, Kunewalder testvérek, Lackenbacher
Br. Ladányi Sánd. Ladányi Gergely, Ladomérszky Imre, Laffert Antal b.
Lang Mihály, Laski István, László-Szűcs Jozefina, László György, Leit-
ner Jakab és fia, Lendvay-Hivatal Anikó., Lerner Ignác, Lieszkovszky
Seyfried, Lóczy Antal, Lövy Hermann, Lövinger Fer., Madarassy István,
Madarassy László, Mandl Joachim, Markos Mih., Mares Istv., Mariássy-
Szepessy Mária 2 részv. Martinovics Lukács, Máj József, Majthényi Már-
tonné, Megyasszay Istv. Miskey Imre, Mocsary Borbála k. a., Munkácsy
János, özv. Nádasdy-Ráday Anna grófnő, Nagy Elek, Nagy Fer. Nagy Józ.
Nagy József, [id. Nedeczky Fer., Nyáry Pál, Ordódy Vince, Österreicher
Dávid, Párniczky Eduárd, Patay Józ. 2 részv., Patisz Károly, Pázmándy
Kas Adolf, Podmaniczky Lajos 2 részv., b. Podmaniczky Andor 2 részv.,
Polgár Józ. Pollák Márk. Pollak Leo, Pollák b. Pólya-Bánó Kriszt. Pontzen
Abr., Preitner Gásp., Prónay Alb. b., Puky Márton, özv. gr. Ráday Pálné,
b. Prónay Anna grófnő 2 részv., Ráday Gedeon gr. és hitvese 5 részv.,
Ragályi Istv., Rákóczy Endre, Rehák Józ., Reseta Ján., Révay György b.,
Ribáry Béla, Rósa Ant. Rosenfeld M. L. Rosty Albert 2 részv. Rudnyánszky
Zsigm. b., Sámson és Pfeischl, Sárközy Abr., Schajer Józ., Schedel Fer.,
Schifner Ján. Schedel János és családja 2 részv. Schulhof A. Sebastiani Kár.
Sebastiani Fridr., Selig Mandl, Semelnesics Fer., Sinkó Istv. Spitzer Gerzon
Steinbach Fer., Stern D. örökösei, Strasser Salamon, Sturmán Márton,
Suherer Mikl., Süttő István, Szabó Józ., Széchenyi Istv. gr., Szekrényessy
Endre, Szekrényessy Józ., Szemere-Csoma Borbála, Szentendre város kö-
zönsége, Szentkirályi Mór, Szilassy László, és neje 2 részv., Szilassy
Fer., Szily Barnabás, Szily Ján., Svoboda Ján., Tahy Károly, özv. Teleki
Józsefné, szül. Teleki Zófia grófnő 5 részv., Teleki Józ. gr. 2 részv., Teleki
Sámuel gr. 3 részv., Ternyey Istv., Thurn Eliza, Tisza-Teleki gr. Amália,
Tisza Lajos 2 részv., Török Pál, Török Fridr. Tolnay János 2 részv., Trsz-
tyánszky István, Tschögl Ján., Ullmann Gábor, Ullmann Sámuel, Unger

Ant. Zakó-Mariáncsik, Zarka Sámuel, Zlinszky Ján, Zsivora György, Jálies Fer., id. Jankovich Mikl., Jankovics Mihály, Jankovics Sánd. Jerney János Jósika Mikl. b., Jurenák Pál, Jurenák Józ. Vachott Kornélia k. a. Vachott Imre, Vachott Sánd. Valthier Aloiz, Vass László, Vattay József, Veber Józ. s., Veitsinger, Wenkheim Béla b. Vodjaner Sámuel 5 rész., Vörös Istv. (monostori), Vosazicz J. H., Vrányi Konstantin, Vürth Antal. Ezen névsor folytattatni 's majd czimzetekkel együtt külön is kinyomatni fog. Ezen t. cz. Urak és Asszonyságok, folyó december 15én, reggeli 10 óraker, Pest-megye nagy termében tartandó takarékpénztári közgyűlésre ezenel alázatosan megkéretnek. Azok is, kik e' napon a' teremben kívánnak részvényeket aláírni, megjelenhetnek és székeiket, szavazataikat elfoglalhatják.

KÜLÖNFÉLE. Bőkezűségöket alattvalóikra kiterjesztők sorába méltán számíthatni gr. Erdődy Kajetánt, ki jánosvári uradalomhoz tartozó Hoszu-Poreszterg 's Hoszu-Fala helységekben, az elsőben ugyan a' mindent megemésztő idő, másodikban pedig a' múlt évi tűz által földig hamvasztott mester-lakolat, a' bennük létező iskolákkal, ujonnan tetemes költséggel volt kegyes építettni. A' két helység iskolája elég kényelmes, világos és egészséges; nemkülönben a' mestereknek hivatásuk becses állásához illő szobák 's egyéb alkalmatosságok, röviden: a' két épület kemény anyagból rakatván 's eszeréppel födtetvén, gondos felügyelés alatt, ezélszerűségen kívül, azoknak mindenképp csak kül esinossága, de állandósága is eszközölheték. E' tettleges nemesség, melly annyira a' kisdud pór-nép neveltetése könnyítésére 's így az emberiség fő javára hat, több száznak boldogságát eszközölhető földesuraságok előtt követésre méltó példa. Bőkezűségében az istennek szentelt házak is, nagyobb vagy kisebb mértékben, részesek; különösen kitüntetésre méltó a' hoszu-falusi templom, mellyet, mint fő-egyházat, keresztyén buzgóságból, hamvaiból nagyobb díszben önkint jobbitata ki. Alattvalók áldása illy nagylelkűségre! — Szép és minden elegy nyelvű községünköt követendő példát nyujta Baja város is a' nemzeti nyelv rég ohajtott divatozására; folyamodása következtében ugyanis kalocsai bajai hívei vigasztalásukra megengedé, hogy a' helybeli kapisztráni Ferencz rendű atyák templomában, hol ezéltét német és illyr nyelven hirdettetett az isten igéje, az ezután minden ünnep és vasárnap magyar nyelven tartat-hassék. Mindszent napján tehát ezélszerű újatossággal valóban elkezdették ezek nemzeti ajakoa hirdetni a' sz. evangéliumot, kiknek a' mindenható segélyivel e' nemzeti ügyre fordítandó önkéntes fáradságuk híveik lelki javára örvendetes sikert létesítend. — **Kolozsvárott** ez őszi időjárásához hasonlóan nem igen emlékeznek. A' legnagyobb napok egyszerre mogorva 's több napig esőző idő váltja fel, 's ismét 3—4 napig sanyaru zivatar után közben épen annyi vidám szeptemberi napokkal vetekedő meleg van, melly a' téli ruhát tühretlenné teszi, 's még vékonyabb köntös alatt is izzadást okoz. A' kövezet a' szó valódi értelmében felázott, és sár 's loespos ugy ellepe minden utczát, hogy száraz lábhal csak azok mehetnek, kik szárnyon, vagy légtunjárhatnának. Főbeszéd tárgya jelenleg Kolozsvárott egy magnesi álmjáró betegsége, melly négy hét óta elfoglalva tartja itt a' közfegyelmet. Egy szentannu szerint nov. 15-én NN. 17 éves ifju szokatlan lelki megrázkodás következtében, melly különben is gyöngge idégzetét rendkívüli erővel rohaná-meg, kemény göresöket kapott. Ezek néhány nap megújulván, hatod heted napon képzelgése tanulótársai éretlen beszédi miatt annyira erőre kapott szelleme fölött, hogy alvása közben fölkelte ágából, sétált, énekelt, rimekben beszélt, szónoki szavalásokat tartott nagy könnyűséggel és szabotossággal a' nélkül, hogy természetes ébrenléte alatt milder-ről csak valamit tudott volna. 10—14dik nap körüli állapotjában kettős, legmásktól különböző életet leheté nála észrevenni, t. i. alvó, és természetes éber életet, mellyek működéséi annyira különböztek nála, hogy egyik vonalat a' másiktól könnyen meg leheté választani. Ha nem tudta éber állapotjában az alvó életalatti gondolatit, tetteit, az alvó élet szakaszi összefüggésben voltak agyában. Ez idő alatt fejlődött ki 's hágtott mind magasb fokra álmélete szintazon pontig, mellyet világos látásnak (clairvoyance) neveznek az álmjárókál, valamint magnesseli rokonsága 's ahoz nagy vonzalma. Mint legnevezeteseb jelenségét kórságának következőket említhetni: 1) Némely tanulótársit különösen szenvedheté alvó élete alatt, ezeknek szót fogadott, másokat nem tührete közelében, 's miatok kór-jelenetek mutatkoztak nála. 2) Szemei nyilva voltak, de szempillái mozdulatlan állottak, szemei meredtek voltak 's nem fordultak, mintha bizonyos homályos üveg-hez hasonló vékony hártya fátolozta volna el élettelen fényöket; inkább halott mint élő szemei voltak, mi némi borzalmas alakot kölesönze különben is halál-sápadt arcuzatának. 3) Az alvó élet alatt erős volt, az ágy szélén és székek fölött legbiztosabb tapintattal sétált, a' szobában sem falba, sem személyekbe nem ütközött, az ott levő régi divatu kemenczének öt láb magasságra párkányára, 's onnan a' felsőre madár-könnyűséggel felszókkent, a' felső lapra telelepült 's ott mintegy gondolatokba mélyedve darab ideig mulatott, majd énekelt, gitárját kérte 's a' szomszéd szobából hallatszó hárszóp (flóta) hangot kísérette. 4) Egyik barátja egykor egy darab magnest rejte zsebébe, meg akarván annak a' beteg-re hatását próbálni, 's úgy lépe szobájába. Noha többen voltak ekkor a' szobában 's ő épen másokkal foglalkodott, ennek beléptével sebesen hozzá vonatott, azt megélelte, miközben minden tagjai annyira hozzá tapadtak, hogy erőszakkal sem lehetett attól elszakasztani, csak miután kölni víz-szeszeszettel megdörzt, szeméit 's orrát megdörzsölték, vált el mintegy önkénytelenül a' magneshordozó személytől. Illy rokonsága volt a' vassal is, mellyhez mintegy erőszakkal vonatott 's csak hasonló gyógymód után szakasztathatott el attól. 5) Kórjelenségét előre megmondotta, valamint azt is, mikép bánjanak e' szenvedéséi alatt vele. 6) Egyik tanulótársáról egy nap azt erősíté, hogy az őt most rágalmazza, azt mond-ván róla, hogy betegsége csupa tettetés. Később találkozáván vele igen érzékeny szavakban lobbantá szemére méltatlan bántalmát 's azt mondá, ne kívánja még a' verébünak is az ő szenvedésit. 7) Mult héten egyik látogató orvos azt mondván az ablak párkányán levő orvosságról, hogy az illy betegségben haszontalan, rendkívül megnehezített e' miatt 's kérte a' körüte-levőket, hogy azon orvost ne bocsássák szobájába többé, mert jelenléti teljességgel ki nem alhatja. E' hó 20dikán azt mondá, mikép hozzá ma egy herceggasszony fog érkezni. Délután szobaaajtaja a' mindenfelől esődülő látogatók előtt be levén zárva, egyszerre csak kopogtatnak; ő örült módra szökött fel ágából mondván, ereszsze be, mert az az ohajta vár herceggasszony, ki sok jóval volt életében hozzá. Ez edesanyja vala. Ezen állapotjában ismerős is, csak miután kezével illette őket, ismérte meg: így volt anyjával is, az illetés után kissé elzékenyült, de göresel ki-maradtak. 22dikén azt mondá, hogy köv. éjjel nagy fájdalmak fogják meglepni, meglehet utolsó; de ha ezen rohammal végkép nem szünik meg mostani állapötja, még négy egész hónapig fog szenvedni. Úgy is történt, mint mondá, 's azóta többé álmkórsága elé nem került. A' vele törtétekről semmit sem tud. Most orvosi szem előtt van 's nagyon gyenge. De már erőre kezd kapni. Ohajtható, hogy a' körüte forgott orvosok a' köresetet eredetiben 's kifejlődésében fel-fogván mindenlérdakesb jelenséggel együtt kidolgozva közlenék, mint az ellé-lékbe avatottak, az érdemes olvasó közönséggel. E. H.

A m e r i k a.

(Jackson tábornok halálát hírlik.) Ujyorki lapok oct. 29-ig terjednek; kereskedési és pénzesarnoki tudósításokon kívül, Jackson tábornok halálát is rebesgetik; e' hír azonban, ugy látszik, magányos levelen alapszik, mellyet Louisvilléből philadelphiai kereskedőházhoz intéztek. Philadelphiában általános hitelre talált e' hír, Ujyorkban ellenben kétségbe vonják. — A' floridiai indiánok ismét több vérengzést követének el a' fehéreken. —

(Peruban új lázongás.) Ujyorki lapok szerint Santacruz egyik párt-hive Boliviában lázadást üte, mellynek ezélya volt a' mostani perui elnököt megdönteni és Santacruz ismét elnökségre emelni.

S p a n y o l o r s z á g.

(Több városhatóság a' kormány ellen nyilatkozik.) Madrid, nov. 16-ikán: „Andalusiában számos városi hatóság igen ellenséges állásba kezd helyezkedni a' kormány ellenében, 's egyenesen megtagad minden adót, egyszersmind sértő feliratokat intézgetvén a' kormányzó királynéhoz. A' cadizi hatóság különösen kitünteté magát kemény kifakadásival. A' föllengődi lapok fölszólták a' népet, hogy azon esetre, ha nov. 20-án nem nyitandja meg a' királyné a' cortest, mulhatlanul fegyverrel kellend ügyét végeznie. E' fenyegetések még nem annyira veszélyesek, mint Espartero azon példátlan hanyagsága, melly szerint 8 nap alatt egyetlen lépéssel sem mozdítá előre hadsergét, ambar minden szükséges élelmi és hadi-szerrel legnagyobb bőségben van ellátva, 's így semmi panasz nem lehet a' kormány ellen. Franciaországból követ érkezék Espartero föhadiszállására azon kérdéssel, hogy vajjon reményli e' szerenesés sikerrel bevégezhetni a' háborut, ha a' trónkövetelőt szabadon bocsátaná a' francia kormány? — Maroto tábornok Madridba érkezék, hol még mindeddig sem mehte véghez a' ministerség-módosítás.“

(A' cortes föloszlatva.) Nov. 19-ken föloszlatá a' kormányzó királyné a' cortest, következő kir. rendeletben: „Ministeri tanácsom által értesítettvén, miszerint azon nagyszerű események következtében, mellyek a' nyilvános ügyek állapotját tökéletesen megváltoztatták, szükséges a' nemzet akarattját tanácsul híni, mint kormányzó királynéja e' birodalomnak II. Izabella fons. lyányom kiskorúsága alatt, kir. nevében és az alkotmány 26ik czikke erejénél fogva, következőket határoztam: 1) A' cortes föl van oszlatva. 2) Az alkotmány 26ik czikke értelmében a' tanács egy harmada megújítandó. 3) Az új cortes 1840. február 18-ikán gyürend össze az alkotmány ugyanazon cikkénél fogvást a' birodalmi fővárosban. En, a' kormányzó királyné. Evaristo Perez de Castro, miniserehök.“ — A' főváros esündét pillanatnyira sem zavará meg a' cortes-föloszlatás. A' kormány e' merész tette azonban igen komoly következményü lehet a' jelen pillanatban, midőn az elmeingerültség legmagasb fokra van esigázva, és Cabrera még koránsem mutat kedvet fegyverlerakásra. — Egyébiránt a' kormányzó királyné olly eléguetlen mostani miniserevel, hogy csupán jobbak hiánya miatt kénytelen velök küzdeni. Toreno egészen esőndesen viseli magát és nem szandékozik minisereg-alakításba bocsátkozni.“

(Espana sorsa iránt még folyvást bizonytalanság uralkodik.) Espana grófot folyvást majd élőnek, majd pedig holtak nyilatkoztatják. A' National szerint Andorra-völgyben lélek meg holttestét, 's öszvérét mellette legelve, de ezt maga a' levelező sem hiszi, mondván, hogy nincs spanyol, ki e' rabló meggyilkoltatása után öszvérét el ne vitte volna. —

(Két új minisere. A' kormány katonaságot öszpontosít Madridban.) Madrid, nov. 17-iken: „Kiváncsiságunk ki van elégitve, a' kormányzó királyné két új minisere nevezte ki, az egyik don Manuel Montes de Oca, a' másik don Saturnino Calderon Collantes; az előbbi a' tengerészeti, az utóbbi pedig a' belügyi tárczát nyere hatáskörül. Az ellenzés hangosan zuduland föl a' minisere ellen, mert mindkettő egyszersmind corteskövet és a' mérsékpártiak mellett szokott szavazni. A' cortes-föloszlatás első tette volt e' módosított miniseregnek, melly egyébiránt olly gyöngge, hogy legfőlebb esőndes időkbek tarthatná ön magát, de most koránsem fogja magát népszerűvé tehetni. — A' M. Chronicle szerint a' legújabb madridi hírek igen komolyan hangzanak; a' déli tartományokból katonaságot idézett a' kormány a' fővárosba lakosság féken tartatására. Mind e' mellett is bajosan lehetend meggőnlani a' fővárosban a' zendülést, miután az udvar nyiltan veté meg a' polgárságot, cortest 's nemzetörseget. Sikere nem lesz ugyan e' szomorujátéknak, de következményi minden esetre vést árasztandnak a' fővárosra. A' kormány bakói szerepet vállal föl, a' nép pedig gyilkosságokra leend kénytelen vetemülni.“ A' National következőleg nyilatkozik a' főváros jelen állapotjáról: „A' tulajdonképi harc a' spanyol nép és zsarnokság közt még csak most vevé kezdetét. A' spanyol nemzet épen azon helyzetben van most, mellyben az 1830iki tavasz a' szabadelmü Franciaországot találta, a' kamra-föloszlatás pillanatában; de a' pyrenecken tul alkalmasint gyorsabb leend az események forgása. Minden esetre kívánjuk, hogy a' siker biztosabb 's határozóbb legyen, mint nálunk, mert nem tön e' már elég tapasztalást Spanyolország? Vagy talán várni akar, míg a' rablók és gazfiak egyesülete utolsó filleret is elköltendik?“

A n g l i a.

(Nyilatkozat a' keleti ügy helyzetéről.) London, nov. 15-iken: „A' keleti ügyre nézve annyiszor megkezdett 's ismét félbenszakasztott alku-dozások a' francia és angol kormány közt a' jelen pillanatban semmi kedvező sikerrel nem biztatnak, jövendőre pedig komoly meghasonlást vagy összeütközést fognak szülhetni. Azon elkeserültség, mellyet Franciaország itt gerjeszte, bizonyosan megtermendi gyümölcsit, és határozott befolyásu lehet Európa egész jövendőjére. Midőn a' francia kormány elfődni törekvék szövetségét az egyiptusi basával, mint török tartomány kormányzójával, akkor nem volt elkészülve Anglia szilárd ragaszkodására elvei-

hez és a portához. Igen természetes volt tehát, miszerint az illy szövetséggel nem kívánt nyíltan föllépni a francia kormány, még pedig annál kevésbbé, mivel az illy fölföltötést legkímélőbb esetben fölöslegnek tartá. Franciaország tehát már jóval a nezbii esata előtt mindenre késznek nyilatkozik, mi a megrendült ottoman birodalom lecsöndesítésire szükségesnek fog látszani. Senki nem mutatkozik a portához hajlandóbbnak, senki nem buzginkább annak jólétéért, és senki nem viselék inkább szíven hatalmát, mint Franciaország; az alkirály mindent felforgatni szándékozó követelési pedig senkit nem bosszantottak annyira, mint Franciaországot. E hatalom mindenre késznek nyilatkozik, Bécsben congressus-tartásra, vagy más rendszabályokra, mikkel a keleti ügyet tisztába vélek hozhatni. A francia kormány szerencsésen folytatá a komédiát, 's olly utasításokkal látta el képviselőit, hogy csupán gatlására látszék törekedni a többi hatalom jó szándékának; a rejtelet senki nem tudá megfejténi, 's valamennyi hatalom erősen hitt Franciaország őszinteségének. Ez ügyesség sokkal haladá meg az orosz kormány fufangosságát, mely szinte halogatást tüze ki magának czélul e fontos kérdésben, desokkal hamarabb mutatá ki valódi érzelmeit. Majd fél évig sikerült Franciaországnak magát e fátyol alatt rejtve tartani; de utóbb Russziával együtt saját cselszövényében találta vesztét. A porta függetlenségét komolyan látszék fenyegetni Chosrew basa alkudozása M. Alival. E függetlenség föntartása jelszava volt ugyan valamennyi hatalomnak, de egy nagy befolyásu kormány-férfi átlátta, miszerint állandóvá kell tenni ez érzeményt hogy kívánt sikerü legyen, 's ekkor jött létre azon híres összes nyilatkozat, mellyben az öt hatalom magára vállalá a porta ügyét M. Ali ellenében. E határozatnál fogva együttmunkálásra kellett volna az öt hatalomnak lépni, mit Russzia azonnal ellenze, mert félt, hogy talán engedni leend kénytelen a szótöbbségnek az illy tanácskozásoknál, mi túnyomó befolyását mulhatlanul csökkentette volna keleten. E pillanattól nyíltan folytatá saját utját Russzia, Franciaország ellenben saját játékat, ámbár Poroszország is visszavonult, jelentvén hogy csak azon föltét alatt járul a szövetséghez, ha valamennyi hatalom egyhangulag egyezik meg a tanácskozás-tartásban. Ekkor a francia kormány is legbarátságosabban nyilatkozván a porta iránt, késznek mondá magát Angliával és Ausztriával egyesülten Bécsben congressust tartani, melly czélra képviselőjét majd korlátlan fölhatalmazással igéré ellátni. Illy bánásmód mellett ki gyanuskodhatott volna Franciaország őszintesége ellen? Annyival inkább esodálatos tehát, mikép hivatkozhatik Franciaország mostan elvei szilárdaságára, midőn annyira megváltoztak nézetei legalább külszínre nézve, mert bensőleg híhetőleg mindenkor a porta megaláztatása volt szándéka. Miután egyébiránt az öt hatalom arra kényszeríté a portát, hogy ne fogadja el M. Ali békeajánlatát, tehát szükségkép más kedvezőbb föltételek kieszközléséről kellett volna gondoskodnia a porta számára. Franciaország jól érzé ezt 's azért többször ismétlé, hogy Adanát ismét a porta közvetlen felsősége alá szükség helyezni. Könnyen átláthatni, miszerint e csekély engedvény nem igen szelidíté meg Meh. Ali követelésit, 's hogy Adana nem teendí olly boldoggá a portát, minővé azt állítása szerint tenni törekvék Franciaország. De lássuk, mit tőn Franciaország Ázsiában. Mindenki kérdi, miért nem veté le a francia kormány azonnal alárczát; midőn a nezbii esata után diadalmasan Konstantinápolyba vezethette volna vendéczét? Azért, mert Franciaország félt egész Európáulajat huzni, jól tudván, hogy valamennyi hatalom ellene fogott ez esetben nyilatkozni. Lehet azonban, hogy más titkos okok miatt is ajánlá e mérsékletet Ibrahimnak, mert Franciaország még koránsem tüze ki afrikai birtokának vég-határt, sőt magát Egyiptust sem akarja abból örökre kizárni. A francziák nem tudnak megválni azon balvéleménytől, miszerint Anglia keletindiai birtokiból a földközi tenger felé folytatja hódító utját, 's azért éjszakafrikai oldalról francia vitézséget akarnak föllátni az angol fegyver ellenében. Igen rosszul teszik a francziák, hogy feledni látszanak, miszerint Anglia kaudahári háboruja koránsem volt hódító, hanem csupán birtoka megtartására czélzott. Afrikára nézve is leginkább azon törekvék Franciaország, hogy egy kormány előtt sem kelljen valódi czélját nyilvánítani. Európa és különösen Anglia, többször kapá azon legünnepélyes igéretet, miszerint a francia kormány nem terjesztendí hódításit az afrikai partvidéken, sőt talán kész is leend egészen lemondani ottani birtokáról, mihelyt a népi közvélemény tanácsossá teendí e lépést. Franciaország terveit és kívánatai messze terjednek el, 's azért érdekiben fekszik, hogy az alkirály soha ne juthasson rendkívüli hatalomra. A kapudán basa gyálázatos elpártoltakor Franciaország is határozottan rosszalta e hütlenséget 's késznek nyilatkozik fegyveres kézzel visszavenni az angol és ausztriai hajóhadak együttmunkálataban a török hajóserget M. Alitól; de miért tevé ezt Franciaország? mert jól tudá, hogy első pillanatban nem szegülhet szerencsés sikerrel a nagy erkölcsi hatalom ellen, utóbb azonban okokkal törekvék megmutatni, hogy a török hajóserget erőszakos visszavétele egészen czélszerűtlen. Ezután a dardanellák iránti kérdést iparkodék föfontosságúvá emelni úrmányival és mindenek előtt leginkább sürgeté a dardanellákba vitorlázást, mi egészen elvoná a közfigyelmet a tulajdonképi keleti kérdésről. E körülmények közt így nyilatkozik rögtön hevenyészett új fordulattal a konstantinápolyi francia követ, egyik tanácskozáson: „Ibrahim basa állapotja veszélyes, katonáji nem kapnak zsoldot 's élelmezésök silány, a lakosság pedig annyira föl van ingerülve ellenök, hogy a basa kénytelen Konstantinápolyba jöni; híreim vannak, hogy már valóban meg is indítá sergeit a török főváros felé. Azonnal a Marmora-tengerbe kell szólítnunk hajóhadinkat a főváros védelmére.“ Az orosz követ mindazáltal ünnepélyesen jelenté, mikép azonnal utlevelet kérendí, mihelyt idegen vitorla fog megjelenni Konstantinápoly előtt. Utóbb ez elvét is megváltoztatá a francia kormány és népjognál fogva elzárhatónak véle

a porta által a Marmora-tengert minden idegen előtt. Mind ebből átlátá az angol kormány, miszerint Franciaországgal alig léphetni tartós egyezkedésre. Végre Roussin hajóvezérre tolák Parisban az egész bünsulyt, kinek távozná kelle követi állomásáról, hogy legalább némileg igazolhassa tetteit a kormány. Palmerston minden engedekeensége sem volt képes eddig Franciaországot őszintébb bánásmódra bírni.“ —

(Nagy titkos tanácsi ülés. Wellington hg beteg.) London, nov. 20-kán: „A M. Chronicle szerint a titkos tanács valamennyi tagja parancsot kapott f. hó 23ikán a királynénál megjelenésre, valamely közlemény meghallgatása végett ő fels. résziről. Nem szabad a közlendő tárgyat határozottabban érintenünk; egyébiránt mindenki könnyen gondolhatja magának a valót. A M. Chronicle e soraira ezt jegyzi meg a Standard: „A titkos tanács elibe terjesztendő tárgy véleményünk szerint a királyné férjhez menése, melly már darab idő óta közbeszéd-tárgyul szolgál az udv. körökben. A királyi családtagok házasságánál a titkos tanács tagok szavazásjoggal bírnak és Illik György törvényei értelmében általános szótöbbség látszik szükségesnek az elhatározásra; a valódi uralkodót azonban eddig nem korlátozá e törvény, melly csupán a többi kir. családtagokra nézve látszik alkotva lenni. Más oldalról mindazáltal esküjük záradékánál fogva köteleztetvék a titkos tanácsosok „a királynak tanácsolni legjobb tudomásuk és tehetségük szerint a király böcsülete és nyilvános jóllét föntartására, minden pártoskodás, szeretet, hajlandóság, jutalom, kétség vagy félelem nélkül.“ Illy eskü által kötelezett férfiakat alkalmassint nem híhatni össze csupán kitűzött akarat meghallgatása végett; legalább annyi bizonyos, hogy nem fogják szó nélkül hagyni a lélekisméret elleni dolgokat.“ — Többnap előtt jelenté már néhány londoni lap, hogy Wellington hg meghülés következtében rosszul érzé magát, de már ismét legjobb egészségnek örvend. A mai Times mindazáltal ezt írja Dovernből nov. 19ikéről: „Tegnap este hetedfélkor rögtön elveszté szavát a hg; emberei tüstint orvosok után futottak, de még reggeli 6 órakor sem tudá szólni a beteg, ámbár most már valamennyire jobban kezdí magát érzéni. Tulajdon orvosai ma délután 3 órakor érkeztek hozzá.“ E jelentés ellenében következőleg szólal föl a Courier: „Dover, nov. 19ikén, esti 7 órakor: Kétségkül mindenféle áhír szállong szerte Londonban Wellington hg rögtön történt megbetegültéről; de ne higye Ön ez állításokat. Az egész dolog egyszerűen csupán emnyiből áll: tegnapelőtt csekély jelentésű meghülését koplalással akará gyógyítani a hg és egész vasárnap semmi ételt nem vőn magához. E rendszert még hétfőn is követé, 's mivel jobban érzé magát, tehát vadászatra lovagla. Este mindazáltal olly gyöngült állapotban érkezék vissza palotájába, hogy a hosszas éhezés miatt elájult. Gyógyszerek által azonban csakhamar ismét magához tért, lábfürdőt használt, 's ma reggel orvosi tanácsnál fogva ágyban maradt, isten segélyivel mély álomba merült és holnap már bizonyosan tökéletesen helyre leend állítva egészsége. Még egyszer, a hg nem volt, és nincs is semmi veszélyben.“ —

(Részletek a királyné férjhez menetéről.) London, nov. 22ikén: „Végre nem titok már többé, miszerint a királyné csakugyan neje leend Szász-Coburg Albert hgnek. A titkos tanács, melly holnapra minden párttekinet nélkül legteljesb számmal hivaték össze, bizonyosan e tekintetben leend fölszólítva véleményadásra, vagy is inkább a királyné választását helybenhagyásra. Az összekelést jövő évi aprilban mondják véghez menendőnek. A Times az egész tárgyról mélyen hallgat. Minden társaságban leginkább e kérdést hallhatni most: „Protestans é a vőlegény?“ — B. H. az ismét torzképfestő igen jelesül következőleg ábrázolá le a toryk mostani érzelmeit: Londonban 's más angol városokban játékok szoktak üzni, mellynél 3 karó van földbe verve; minden karó mellett gödör nyílik, 's a karókra különféle csekélysegeket rak a banktartó, például: késeket, szelencéket 's a. a. játékos botot dob a karókra és mindazt megnyeri, mi róluk a gödrökbe esik. B. H. torzképen O'Connell a banktartó, 's az egyik karón kis templom látható. Melbourne, O'Connell - fejjel 's e' szóval „Repeal“, diszesített bunkót tart kezében, mellyel a templomos karóra czélez, de mégis azt hiszi, bár mint bátorítja O'Connell, hogy a bunkó nem elég súlyos a templomot lesújtand. John Bull, Wellington és Peel nyugtalan 's aggályteljes tekintettel nézik e játékot. A királyné azonban derült homlokkal szól Albert hghoz: „Keveset értek ugyan e játékhoz, de mégis egy koronát (angol pénznem) tevék reá;“ és a hg udvarilag igéri, hogy felét magára vállalandja e iuerénynek.“

Franciaország.

(Palmerston irata a parisi ministerséghez a keleti ügyben.) Granville l. hivatalos sürgönyt kapott Palmerstontul a parisi ministerség számára a keleti ügyben. Valamint minden, mi a londoni ministerségtől jő, ugy ez irat is remekül készült 's jeles példányul szolgálndhat a diplomatai levéltárban. 'S valóban nem sajnálhaták fáradságukat az angol ministerek, szól tovább a parisi levelező, mert azt kelle megmutatniok, miszerint mi vötkesek és ledérek valánk, míg ők jogszerűleg kezelék minden tekintetben a keleti ügyet. Ezt nem olly igen könnyü megmutatni, 's így szükségesnek láták az ékes szólás mezejét használni. Rendkívüli ügyességgel törekedtek előtűntetni, miképen mi francziák azt sem tudjuk, hogy tulajdonkép mit akarunk. Egészen feledve magát így kiált fel többi közt Palmerston: „Mondjátok meg már, hova czéloztok; szünjete meg haborzni 's ingadozni, mert Anglia véget akar vetni e' dolognak, akár veletek, akár nélkületek.“ Dicséretes dolog ugyan, midőn valamely kormányférfi, igazsága érzetében határozottan lép föl, 's ha nyíltan földözi fel azon hibákat, mellyek miatt nem követheti tetteiben lélekisméretes meggyőződése sugalmát, és mi bizonyosan szerencsét kívánánk Palmerton lordnak, hogy illy magas állásponton tartja magát, ha nem látnók magunkat azon megjegyzésre kényszerülve, miszerint a fő feladást nem

teljesíté, azaz nem lélekisméretes meggyőződését követé ez ügyben. Koránsem akarjuk a francia ministerséget minden baifogástól mentnek mondani; de még is igaztalanság vádjával vagyunk kénytelenek terhelni Palmerston lordot, ha ingadozás miatt vádolja ministerinket és azt lobbantja szemökre, hogy a keleti ügyben minden mélyebb 's alapos következtetés nélkül csupán a véletlenség utmutatását követék. Mi épen őt vádoljuk habozás miatt, mert egyedül ő az, ki legritkábban maradt meg az alkudozások kezdete óta mostanig az igaz ösvényen. Itt nincs helye hosszasan elszórnai a kormányok minden lépteit 's tetteit a nezbii csata óta. Mindenek előtt Ponsonby lordot kellene említünk, ki mindenkép háborura tüzelé az elhunyt Mahmud szultánt, mert Russzia tulnyomó befolyása keleten mindenkor botránykő vala szemében. De csak az utolsó fordulatot fogjuk taglalni, melly Palmerston sürgönyében különösen ki van emeltetve. Ezzel talán azt sikerülend megmutatnunk, miszerint a többi pont is mind fonák és rosz, miután az sem állja ki a próbát, mellyre az angol külminister az egész hatást számítá. Palmerston szerint ugyan is Franciaország eleinte ótalmába vevé a szultánt, utóbb pedig rögtön M. Alit kezdé pártolgatni, 's hogy mindaddig Törökország mellett szavazott, míg az első általános fölszólítás valamennyi képviselőtől aláíraték Konstantinápolyban, mellyet ugyan maga a francia követ is aláírt; de e pillanattól kezdve csupán az alkirály mellett buzogtak Parisban. Erre mi azt feleljük, miszerint Franciaország valóban ótalmat ígért a portának, és megis tartá szavát, mennyiben azt az ügy természetivel összeegyeztetheték, mert különben egészen ellenkező történnék azzal, mit minden oldalról elérni szándék. Épen az okbul ír alá Roussin hajóvezér az általános jegyzéket, és ugyan mi volt annak foglalatja? Egy részről a porta vigasztalása, hogy nincs mit tartania Ibrahim basa diadalmas fegyveritől és Russzia zsarnokságától, habár nem ad is meg rögtön mindent az alkirálynak, mit ez első győzelmi mámorában követelni jónak talál; más részről pedig Russzia kényszerítése együttműködésre, melly különben az egész ügyet amugy maga kezére szeretete volna elintézni. Ez utóbbi különösen legfőbb cél volt azon jegyzéknél, 's igen jól emlékszünk még azon kárörömrre, mellyet Palmerston nyilváníta, midőn megtudá, hogy Butenieff csakugyan aláírta a kérdéses jegyzéket, 's valóban mesterfogás is volt ám az, mellyel Butenieff orosz követet e jegyzék-aláíráásra bírhaták; még most is megfejthetetlen talány, hogy mikép engedheté magát erre csábítani. Ha azonban a nevezett jegyzék nem ért is tökéletes czélt, azért Franciaországot jogszerűleg épen nem vádolhatni; elég hogy az által Russzia kényszerítve látta magát a többi hatalommal együttműködni föllépni. Valamint más hatalom nem, ugy Franciaország sem képes új életet önteni a portába, vagy M. Alit megsemmíteni, anélkül, hogy egyszersmind saját és Európa érdekeit fájdalmasan ne sértené. Mi megvalljuk, hogy illy föladatra nem bír elég erővel a francia ministerség; de látjuk egyszersmind, mikép Palmerston sem bírja föloldani e fontos kérdést. A francia ministerség nem fölzavarni, hanem higgasztani törekszik a politikai tengert, és nem akar földabroszon négy fal közt országokat szabdalni és osztogatni, mikép azt Palmerston I. tenni szeretné. Mindent, mi lehetséges és józan észszel összeegyeztethető, megpróbált kormányunk, 's mind azt ezentul is tenni fogja a kelet megnyugtatására, 's hogy egyszersmind M. Alit illő mérséklet határai közt tarthassa. De a történeteket nem történetké nem teheti a francia kormány 's nem is büntetheti meg M. Alit azért, mivel megtámadtatván ótalmazá magát, 's korlátozni sem akarhatja jobban az alkirályt, mint mikép a nezbii csata előtt volt, habár látna is képes eszközöket illy nemű kényszerítésre. A francia ministerség abban hibázott, hogy mindjárt eleinte nem közle tervet, mellyet a keleti ügyre nézve állandóan követni szándékozott; ez azonban onnan származik, mivel kellenél jobban bizott a többi hatalom méltányosságában. Ez elővigyázati hiányt kivévén a francia ministerség mindenkor szorosan ragaszkodék az egyenes vonalhoz és pillanatig sem engedé magát attól eltávolíttatni. Palmerston nem állíthatja ezt magáról, 's hogy megmentsük őt a számolási fáradságtól, tehát csupán a legfontosb körülményt emelendjük ki, melly e keleti drámában előfordult. A hadihajók öszpontosítása volt szőnyegben a Marmora tengerben, azon esetre, ha Ibrahim feygyeresen közelítvén Konstantinápoly felé, a porta kényszerülne segélyért folyamodni Russziához, a hunkiar-iskelessi szerződés értelmében. Palmerston azon elvet állítá föl akkor, miszerint az egyesült francia-angol hajóhad erőszakkal nyomuland Boszporba, mihelyt orosz hadihajó jelenend meg Konstantinápoly előtt, mihez a francia ministerség azonnal egyezését adá 's tüstint e határozat értelmében rendelkezék. Ibrahim nem nyomult előre és mindenki nyugottan maradt meg helyén. Egyszerre minden alapos ok nélkül rögtön Konstantinápoly alá akará vitorláztatni az angol hajóhadat Palmerston, mivel állítása szerint zendüléstől félt fővárosában a szultán. Ez ajánlatot nem fogadá el ministerségünk, mondván, hogy csupán akkor fog megjelenni a francia lobogó Konstantinápoly előtt, ha orosz lobogó előzendí meg. Utóbb midőn a közös jegyzék látszólag a többi hatalom elvei alá hódítá az orosz kormányt, és Brunnow népjogi cikkeknek törekvék Londonban nyilváníttatni a dardanellák elzáratását, és jobb célérés végett a Boszpor elzáratását is a rendszabályhoz kíváná csatoltatni, Palmerston hajlónak látszék engedélyre és a francia ministerséget is szeretete volna ez új pályára csábítani, de ez rendületlenül megmaradt elve mellett, állítván: „Konstantinápoly alá vitorlázunk, mihelyt Boszporban orosz hadihajó mutatkozni fog.“ 's mégis Palmerston Franciaországot merészli ingatagság miatt vádolni. Vizsgáljuk meg előbb az ügyet és aztán: féljünk!“ —

(Bérenger csakugyan nem vállalja el a pairséget.) A ministerek heves alkudozásban állnak Bérenger követtel, ki csakugyan nem akarja elfogadni a pairséget. A király igen neheztel, hogy aláírását illy gon-

datlanul tevék pellengérré ministerei, kik nem is álmodák, hogy kegyök jele illy kíméletlen visszautasításra találjon. A páirkamrában is rosz vért csinált e különös esemény, mellyre senki nem volt elkészülve. A közönség azonban mélyen hallgat az egész dologról, mit könnyen helyben hagyásra magyarázhatni. A ministerség még folyvást reményli, hogy más szándékra bírhatja a makaos követet; de e reménye igen valószínűleg füstbe menend. — Lyonban Napoleon emlékét mindinkább tiszteli a nép, 's közönséges körökben vége hossza nincs a sok ohajtozásnak az elmúlt boldog idők után.“ —

Németország

Cöthen, nov. 13án: A tartományi kormány következő hirdetvényét bocsáta ki: „A cötheni lap nov. 2áról 88ki számában nyilatkozvány jelent meg, mellynek értelme szerint az itteni műveltebb lakosság nagyobb része abban egyezék meg, miszerint ezután az utcákon egymást nem kalapemeléssel, hanem katonai szokás szerint, a kalapnak két ujjal megérintésével köszöntendik. Mivel azonban a többi műveltebb rész ez ujtás ellen az előbbi köszöntési szokás mellett nyilatkozott, felsőbb helyen az határozatott, miszerint a köszöntés ezután is kalapemeléssel, mint szokás és illedelem eddig kívánták, történjék. A tartományi kormány által közöndomássá tétetik. Cöthen, nov. 11kén 1839.“

Lipese, nov. 11kén: Hir szerint a lipesei kereskedőség a levélpóstabér-leszállítást illető alázatos előterjesztésére a hatóság ekkép válaszolt: „Elsőbb figyelemmel kell kísérni néhány évig az Angliában 's Franciaországban életbe léptetett postajavitást, mielőtt olly változtatáshoz fognánk, mellynek sikeréről tökéletesen nem vagyunk biztosítva.“ Szászországban általános azon kívánat, bár történnék mentőlelőbb valami a posta körül, itt a levélbér szerfölött nagy.

Hannovera, nov. 14kén: Harburg város is fölírást intézenov. Sárul a fölséghez a jelen országgyűlés elosztatása 's ujnak összehívása iránt; e fölírást minden polgárképviselő 's választóféri aláírta, melly többi közt ekkép hangzik: „Alig látszik szükségesnek kérelmünk igazolása, mert csak természetes, méltányos és igazságos kívánatunk, miszerint városunk a czélba vett egyesülésből ne maradjon ki 's követje által részt vehessen a közlegő tanácskozásban, melly az új alkotmánylével megalapítását tüze ki czélul. De, más városokhoz és testületekhez hasonlólag, mi is kizártnánk e tanácskozásokból, mert mostani követünk a jelen országgyűlésen megjelenhetéstől eltiltatott.“

A braunschweigi RR dec. 9ére hívtak össze. — A bajorországi RRt nov. 25ki kormányrendelet dec. 28ára híja össze és Schrenk bárót nevezi ki az első kamra elnökévé.

Olaszország

Római határokrul, nov. 13án: Római hírek Bordeaux hg otlétéről akként nyilatkoznak, ha bár rögtön megjelent első pillanában, a többi udvar ellenében, a pápai kormányt némi zavarba hozta is, de most már minden aggodalma elenyészett 's ez egész tárgyat semmi nagy fontosságúnak nem tekintve, csak olly tisztelkedést mutat iránta, mint minden született fejedelmi hg iránt. A francia kormány azonban ellenkezőleg gondolkozik, melly a hget az Olaszország 's déli francia határok közti gőzhajózás által azonnal partira látja áttétetni; ezen aggálytól vézélletve, komolyan felszólt a francia kormány Bordeaux hgnek Rómában vagy Olaszország bármilly részében továbbá tartózkodása iránt.

Belgium

(Törvényjavaslat a gabna 's burgonyakivitel iránt.) Brüssel, nov. 16án: Mig a képviselőház az új tagok megbízólevele vizsgálatával foglalkodik, 's nem dönté el azon kérdést: vajjon azok, kiket az elszakasztott birtokrészben választának, továbbá is tagjai e a kamrának? ezalatt a tanács már új törvényjavaslatot fogada el, mellyet a körülmények sürgetővé tevének. Mellőzve ugyanis, miszerint általában az aratás jól úte ki, a gabna külön fajai 's a burgonya igen szökken árában 's hasonló évekhez képest igen magas. Ezen körülmény 's az, miszerint több iparágban munkacsökkenés állt be, az alsóbb néposztály állapotját a télen nyomorral fenyegeti. Ennek következtiben a kormány törvényjavaslatot terjesztett elő, miszerint 1840 aug. 15éig rozst. buzát 's burgonyát és ezekből készitendő lisztet kivími az országból tilalmas. Ez elv nemcsak nem talált ellenállásra, sőt, mivel az aratás aug. közepéig még nem nagy befolyást gyakorol a gabnaárra, a kivitel-tilást egész nov. 30aig terjeszték ki, azon melléklettel, miszerint a kormány azon esetre, ha az ár felette csökkenni találna, belátása szerint, ez eltilást egészen vagy részenként felfüggesztheti nov. 30ka előtt is. A tanács nagy többsége földbirtokos, kiket ezen törvény legközelebb érdek; innen tehát még kevésbbé félhetni, hogy a követház meg egyezésével nem járuland e törvényjavaslathoz.

Törökország

Konstantinápolyi nov. 13iki legujabb hírek semmi különösrül nem tudósítanak; nov. 7kén elkezdődék a török böjt, ramazan, mi a kereskedésben csendet okozta. Joinville hg nov. 8kán „Crescent“ ausztriai gőzösn Trapezuntba hajózott. — Két perzsa hg Zyll-us-Sultan, kit, miután néhány hónapig uralkodott, a mostani sah elűze trónjáról 's unokaöcse Ruknud Delvet, kik huzamosb ideig mulattak Konstantinápolyban, Alexandriába vitorlázatak, onnan Mekkába menendök a proféta sirját meg látogatni. A fővárosban az egészségi állapot folyvást megnyugtató. — Az Echo de l'Orient Smyrnából nov. 9érül következőleg ír: „Lalande hajóvezér nov. 4kén minden parancsi alatt álló hadihajóval elhagyá Besicabayt, hogy, mint jelentették, vizeinken teeljen. Az angol hajóhad Vurlaszigeteknél horgonyoz. Stopford hajóvezér kormányától azon kívánt engedélyt várta, miszerint hajóserge egyik részével Maltába vitorláz hason telelésül. — Fridrik ausztriai főhg nov. 6kán reggel számos kísérettel Ephesusba 's környékire utazott tudományos vizsgálatok végett.“